

Tah ptáků na Semilsku v letech 1999–2005

Migration of birds in Semily region between 1999–2005

Ladislav Jasso ¹⁾

¹⁾ Proseč 25, 513 01 Semily, Česká republika

JASSO L. 2006: Tah ptáků na Semilsku v letech 1999–2005. *Birds migration in Semily region in 1999–2005*. Zprávy MOS 64: 156–159.

V letech 1999–2005 jsem cíleně sledoval jarní a podzimní tah ptáků v Podkrkonoší. Pozoroval jsem celkem 124 druhů ptáků při celkové početnosti 132 057 ex. s průměrem 358 ex. za hodinu. Jarní tah probíhal od 3. února do 31. května a podzimní od 26. července do 19. prosince.

During 1999–2005 was observed spring and autumn migration of birds in Podkrkonoší. Totally were observed 124 birds species in overall abundance of 132 057 ex. with average of 358 ex. per hour. Spring migration proceeded from 3. February to 31. May and Autumn migration from 26. July to 19. December.

Keywords: Birds migration, Semily region

Úvod

Po dřívějších nepravidelných pozorování jsem se od roku 1999 zaměřil na sledování migrace ptáků v okolí svého bydliště. Pravidelná pozorování ptačího tahu jsem prováděl v místě zvaném Vzdechánek, kvadrát 5357, obec Záhoří v okrese Semily. Jedná se o mělké sedlo mezi Kozákovem (744 m n. m.) a Prackovským vrchem (582 m n. m.) v nadmořské výšce 550 m asi 5 km západně od Semil. V tomto sedle je asi 100 m široký úsek bez lesa, kudy ptáci ve zvýšené míře protahují. Další záznamy tažných ptáků mám z okolí svého bydliště a z 2 km vzdáleného částečně zatopeného lomu u obce Pelechov, kde je asi 1 ha velká vodní plocha z větší části zarostlá rákosem.

Metodika

Cílem mé práce bylo zjistit, které druhy ptáků a v jakém počtu protahují na jaře a na podzim Podkrkonoším v okolí mého bydliště. Při pozorování jsem často používal dalekohled 8x30 a při druhové determinaci

jsem mnohdy využíval znalosti hlasu ptáků. U hejn obvykle nad 20 ex. jsem počet ptáků odhadoval. Do deníku jsem si zaznamenával čas v hodinových intervalech, druh a počet táhnoucích ptáků. Všechny časové údaje jsou převedené na středoevropský čas (SEČ).

Výsledky

V letech 1999–2005 jsem cíleně sledoval jarní a podzimní tah ptáků v Podkrkonoší po dobu 369 hodin. Pozoroval jsem celkem 124 druhů ptáků. Na tahu jsem zaznamenal 132 057 ex. s průměrem 358 ex. za hodinu. Jarní tah probíhal od 3. února do 31. května a podzimní od 26. července do 19. prosince. Nejpočetnějšími druhy zaznamenanými na tahu v Podkrkonoší byli špaček obecný (*Sturnus vulgaris*), pěnkava obecná (*Fringilla coelebs*) a drozd kvíčala (*Turdus pilaris*). Podrobný přehled o jarním a podzimním tahu ptáků je uveden v tab. 1.

Tab. 1 / Tab. 1: Podrobný přehled o jarním a podzimním tahu ptáků. Dominance (Dm) nižší než 0,01% není uváděna / Detailed overview of spring and autumn migration, dominance (Dm) lower than 0,01% is not given

Druh	Jaro / Spring		Podzim / Autumn		Celkem / Total		Dm %
	n	ex.	n	ex.	n	ex.	
1. <i>Tachybaptus ruficollis</i>	2	3	1	2	3	5	0
2. <i>Podiceps cristatus</i>	1	1	-	-	1	1	0
3. <i>Phalacrocorax carbo</i>	14	128	2	154	16	282	0,21
4. <i>Ardea cinerea</i>	7	10	8	26	15	36	0,03
5. <i>Ciconia ciconia</i>	10	21	3	4	13	25	0,02
6. <i>Ciconia nigra</i>	2	2	9	12	11	14	0,01
7. <i>Cygnus olor</i>	1	1	2	14	3	15	0,01
8. <i>Anser albifrons</i>	-	-	1	2	1	2	0
9. <i>Anser fabalis</i>	2	171	7	312	9	483	0,37
10. <i>Anser anser</i>	3	98	9	238	12	336	0,25
11. <i>Anser indicus</i>	2	3	-	-	2	3	0
12. <i>Aix galericulata</i>	1	1	-	-	1	1	0
13. <i>Anas platyrhynchos</i>	2	13	-	-	2	13	0,01
14. <i>Anas strepera</i>	1	2	-	-	1	2	0
15. <i>Anas clypeata</i>	1	1	-	-	1	1	0
16. <i>Anas penelope</i>	1	1	-	-	1	1	0
17. <i>Anas crecca</i>	1	2	-	-	1	2	0
18. <i>Anas querquedula</i>	3	10	-	-	3	10	0
19. <i>Aythya fuligula</i>	1	2	-	-	1	2	0
20. <i>Haliaeetus albicilla</i>	-	-	2	2	2	2	0
21. <i>Pandion haliaetus</i>	3	3	5	5	8	8	0
22. <i>Aquila chrysaetos</i>	-	-	1	1	1	1	0
23. <i>Milvus milvus</i>	5	6	1	1	6	7	0
24. <i>Milvus migrans</i>	1	1	2	2	3	3	0
25. <i>Circus aeruginosus</i>	9	9	31	33	40	42	0,03
26. <i>Circus cyaneus</i>	14	14	8	9	22	23	0,02
27. <i>Circus pygargus</i>	-	-	2	2	2	2	0
28. <i>Buteo lagopus</i>	4	4	1	1	5	5	0
29. <i>Buteo buteo</i>	63	155	51	191	114	346	0,26
30. <i>Pernis apivorus</i>	-	-	11	12	11	12	0,01
31. <i>Accipiter nisus</i>	30	31	42	45	72	76	0,06
32. <i>Accipiter gentilis</i>	1	1	3	3	4	4	0
33. <i>Falco tinnunculus</i>	29	30	49	54	78	84	0,06
34. <i>Falco subbuteo</i>	2	2	16	17	18	19	0,01
35. <i>Falco peregrinus</i>	1	1	1	1	2	2	0
36. <i>Fulica atra</i>	7	10	-	-	7	10	0,01
37. <i>Grus grus</i>	1	1	-	-	1	1	0
38. <i>Charadrius dubius</i>	3	3	-	-	3	3	0
39. <i>Vanellus vanellus</i>	10	353	3	252	13	605	0,46
40. <i>Tringa glareola</i>	2	2	1	3	3	5	0

Druh	Jaro / Spring		Podzim / Autumn		Celkem / Total		Dm %
	n	ex.	n	ex.	n	ex.	
41. <i>Tringa ochropus</i>	2	2	4	6	6	8	0
42. <i>Actitis hypoleucos</i>	-	-	1	2	1	2	0
43. <i>Scolopax rusticola</i>	2	4	-	-	2	4	0
44. <i>Gallinago media</i>	-	-	1	1	1	1	0
45. <i>Gallinago gallinago</i>	1	1	5	6	6	7	0
46. <i>Larus ridibundus</i>	7	42	-	-	7	42	0,03
47. <i>Larus argentatus</i>	-	-	1	4	1	4	0
48. <i>Columba oenas</i>	23	162	16	32	39	201	0,15
49. <i>Columba palumbus</i>	291	3569	145	1600	436	5169	3,92
50. <i>Streptopelia decaocto</i>	1	1	2	5	3	6	0
51. <i>Streptopelia turtur</i>	-	-	6	7	6	7	0
52. <i>Cuculus canorus</i>	2	2	-	-	2	2	0
53. <i>Apus apus</i>	12	41	51	132	63	173	0,13
54. <i>Upupa epops</i>	1	1	-	-	1	1	0
55. <i>Picus viridis</i>	-	-	1	1	1	1	0
56. <i>Dendrocopos major</i>	3	3	16	16	19	19	0,01
57. <i>Dendrocopos minor</i>	-	-	2	2	2	2	0
58. <i>Alauda arvensis</i>	159	1037	61	873	220	1910	1,45
59. <i>Lullula arborea</i>	57	339	24	117	81	456	0,35
60. <i>Riparia riparia</i>	-	-	2	8	2	8	0
61. <i>Hirundo rustica</i>	3	23	231	3976	234	3999	3,03
62. <i>Delichon urbica</i>	5	11	187	5051	192	5062	3,83
63. <i>Anthus pratensis</i>	181	609	366	1412	547	2021	1,53
64. <i>Anthus trivialis</i>	19	34	59	147	78	181	0,14
65. <i>Motacilla alba</i>	65	94	64	162	129	256	0,19
66. <i>Motacilla yarrellii</i>	1	1	-	-	1	1	0
67. <i>Motacilla flava</i>	11	29	53	155	64	184	0,14
68. <i>Motacilla cinerea</i>	4	4	12	22	16	26	0,02
69. <i>Troglodytes troglodytes</i>	-	-	3	3	3	3	0
70. <i>Bombycilla garrulus</i>	8	144	-	-	8	144	0,11
71. <i>Prunella modularis</i>	5	5	4	6	9	11	0,01
72. <i>Erithacus rubecula</i>	4	5	5	16	9	21	0,02
73. <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	-	-	7	8	7	8	0
74. <i>Phoenicurus ochruros</i>	6	7	18	24	24	31	0,02
75. <i>Oenathe oenathe</i>	6	15	5	5	11	20	0,02
76. <i>Saxicola rubetra</i>	6	17	13	31	19	48	0,04
77. <i>Turdus philomelos</i>	42	71	71	143	113	214	0,16
78. <i>Turdus iliacus</i>	86	729	69	682	155	1411	1,07
79. <i>Turdus viscivorus</i>	152	253	80	290	232	543	0,41
80. <i>Turdus pilaris</i>	169	3921	238	11590	417	15511	11,75
81. <i>Turdus merula</i>	16	21	57	158	73	179	0,14
82. <i>Sylvia nisoria</i>	-	-	1	3	1	3	0
83. <i>Sylvia borin</i>	-	-	1	1	1	1	0

Druh	Jaro / Spring		Podzim / Autumn		Celkem / Total		Dm %
	n	ex.	n	ex.	n	ex.	
84. <i>Sylvia atricapilla</i>	1	1	1	1	2	2	0
85. <i>Sylvia curruca</i>	-	-	3	3	3	3	0
86. <i>Sylvia communis</i>	-	-	2	2	2	2	0
87. <i>Acrocephalus palustris</i>	-	-	1	1	1	1	0
88. <i>Phylloscopus trochilus</i>	-	-	7	8	7	8	0
89. <i>Phylloscopus sibilatrix</i>	1	1	-	-	1	1	0
90. <i>Phylloscopus collybita</i>	23	26	56	96	79	122	0,09
91. <i>Regulus regulus</i>	16	16	18	45	34	61	0,05
92. <i>Muscicapa striata</i>	1	2	17	27	18	29	0,02
93. <i>Ficedula hypoleuca</i>	-	-	12	16	12	16	0,01
94. <i>Parus major</i>	55	293	31	148	86	441	0,33
95. <i>Parus ater</i>	5	12	54	759	59	771	0,58
96. <i>Parus caeruleus</i>	30	100	38	205	68	305	0,23
97. <i>Sitta europaea</i>	-	-	7	8	7	8	0
98. <i>Lanius collurio</i>	-	-	8	9	8	9	0
99. <i>Lanius excubitor</i>	2	2	3	3	5	5	0
100. <i>Pica pica</i>	1	1	3	5	4	6	0
101. <i>Garrulus glandarius</i>	15	68	101	446	116	514	0,39
102. <i>Nucifraga caryocatactes</i>	-	-	19	24	19	24	0,02
103. <i>Corvus monedula</i>	5	16	7	86	12	102	0,08
104. <i>Corvus frugilegus</i>	7	116	17	1848	24	1964	1,49
105. <i>Corvus cornix</i>	-	-	3	4	3	4	0
106. <i>Corvus corax</i>	1	9	3	42	4	51	0,04
107. <i>Sturnus vulgaris</i>	1180	21576	642	22030	1822	43606	33,03
108. <i>Oriolus oriolus</i>	1	1	3	3	4	4	0
109. <i>Passer domesticus</i>	1	1	1	1	2	2	0
110. <i>Passer montanus</i>	11	18	17	54	28	72	0,05
111. <i>Fringilla coelebs</i>	1404	14386	1526	17360	2930	31746	24,05
112. <i>Fringilla montifringilla</i>	126	1274	124	1960	250	3234	2,45
113. <i>Carduelis cannabina</i>	26	41	40	192	66	233	0,18
114. <i>Carduelis flammea/cab.</i>	5	59	9	77	14	136	0,10
115. <i>Carduelis carduelis</i>	24	86	98	708	122	794	0,60
116. <i>Carduelis chloris</i>	39	92	77	223	116	315	0,29
117. <i>Carduelis spinus</i>	158	1692	249	3708	407	5400	4,09
118. <i>Serinus serinus</i>	4	4	7	31	11	35	0,03
119. <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	11	20	24	79	35	99	0,08
120. <i>Coccothraustes cocc.</i>	82	267	101	733	183	1000	0,76
121. <i>Loxia curvirostra</i>	21	69	31	232	52	301	0,23
122. <i>Emberiza schoeniclus</i>	18	86	14	23	32	109	0,08
123. <i>Emberiza citrinella</i>	33	55	44	108	77	163	0,12
124. <i>Emberiza hortulana</i>	1	1	-	-	1	1	0
Celkem / Total	4898	52694	5572	79363	10470	132057	100%